

บทบรรณาธิการ

มลิวัดย์ เสนาวางษ์

อาจารย์ประจำภาควิชาสตรีศึกษา

วารสารจุดยืน ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 ได้ตีพิมพ์บทความวิจัย 2 บทความ ซึ่งมีความแตกต่างในเชิงประเด็น กลุ่มเป้าหมาย และบริบททางสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ เศรษฐกิจ แต่ล้วนเปิดเผยให้เห็นระบบปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ ในฐานะ อำนาจที่ผลิตสร้างวาทกรรมเพื่อกดทับผู้หญิง ทั้งในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ บทความแรก เรื่อง “Underneath its New Hat: Probing Tensions and Contingency of Patriarchal Hegemony in the Philippine Cyberspace” โดย Clyde Andaya Maningo บทความนี้ชี้ให้เห็นว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลเปรียบเสมือนดาบสองคม ซึ่งด้านหนึ่งช่วยเสริมสร้างอำนาจให้กับขบวนการเคลื่อนไหวเฟมินิสต์ แต่ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งก็ผลิตซ้ำโครงสร้างปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ โดยใช้กรณีศึกษาจากประสบการณ์ของนักข่าวเพศหญิง ที่เผชิญความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในพื้นที่ออนไลน์ และการเกิดขึ้นของการสร้างภาพแทนความหลากหลายทางเพศภาวะและเพศวิถีในสื่อผ่านสื่อประเภท Boy Love/Girl Love ในพื้นที่โซเชียลโนสแควร์ฟิลิปปินส์ บทความนี้เสนอว่าโครงสร้างปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ในพื้นที่โซเชียลโนสแควร์ฟิลิปปินส์ยังคงมีอยู่โดยใช้กลไกใหม่ ๆ ในการกดขี่ ที่ยึดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัล ขณะเดียวกันขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการครองอำนาจนำแบบปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ก็พยายามใช้พื้นที่โซเชียลเพื่อรบกวนการจัดลำดับชั้นสูง-ต่ำทางเพศภาวะและต่อต้านการกดขี่รูปแบบใหม่ ๆ ดังนั้น บทความนี้จึงต้องการโต้แย้งว่าแนวพินิจเชิงรากเหง้าแบบพหุนิยม (radical pluralist approach) เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการสร้างพันธมิตรที่โอบรับทุกกลุ่มอัตลักษณ์และในการท้าทายอำนาจครอบงำแบบปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ ที่ดำรงอยู่ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปเชิงนโยบาย ซึ่งให้ความสำคัญกับแนวคิดการโอบรับความหลากหลาย และสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัลที่เท่าเทียมและปลอดภัยสำหรับทุกกลุ่มอัตลักษณ์ อีกทั้งเปลี่ยนแปลงเรื่องเล่าหลักและบรรทัดฐานเกี่ยวกับเพศภาวะและเพศวิถีทั้งในพื้นที่กายภาพและพื้นที่โซเชียล

บทความที่สอง เรื่อง “ประสบการณ์และเรื่องเล่าของผู้หญิงม้งกับการทำแท้ง” โดย ไพบูลย์ เฮงสุวรรณ และรัศมี ทอศิริชูชัย บทความนี้ได้ชี้ให้เห็นปรากฏการณ์การทำแท้งของ

ผู้หญิงมั่งในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดน่านเมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจสภาพปัญหาการทำแท้งของผู้หญิงมั่งในพื้นที่ และเพื่อสำรวจตรวจสอบประสบการณ์และมุมมองของผู้หญิงมั่งเกี่ยวกับการทำแท้ง บทความนี้เสนอว่าการทำแท้งของผู้หญิงมั่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่ ระบบสังคม-วัฒนธรรมมั่งที่อยู่ภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย/ชายเป็นใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้หญิงมีอำนาจและสถานะด้อยกว่าผู้ชาย และการเข้าไม่ถึงข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับบ่อน้ำยการเจริญพันธุ์ รวมถึงการวางแผนครอบครัว ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม-เศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการเข้าถึงความรู้ใหม่ ๆ และวิถีการผลิตและการบริโภคภายใต้ระบบทุนนิยม นโยบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ และการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายประชากรของรัฐ

ส่วนในหนังสือปริทัศน์ เรื่อง “สายธารความเปลี่ยนแปลงเพื่อความเท่าเทียมทางเพศผ่านการเขียนของ bell hooks” โดย เอื้อกานต์ กันทะลือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาโทสตรีศึกษา ได้นำงานเขียนเรื่อง Feminism is for Everybody ของ bell hook มาวางอยู่ในบริบทสถานะหลังอาณานิคมนิยม โดยใช้ให้เห็นการเมืองของแนวคิดสตรีนิยมผู้หญิงผิวดำ ผ่านการสร้างความรู้และการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มสตรีนิยมแอฟริกันอเมริกันในสถานะหลังอาณานิคมเพื่อขจัดอคติทางเพศและเชื้อชาติในสังคมอเมริกัน